

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:  
Egész évre — 16 kor.  
Félévre — 8 c  
Kétyben káshoz kötve:  
Egész évre — 20 kor.  
Félévre — 10 c  
Világra postán szállítva:  
Egész évre — 24 kor.  
Félévre — 12 c

# TISZÁNTÚL

## POLITIKAI NAPILAP

Figyelmeztetés: minden nap a hétfő és  
kedd utáni napok kivételével

Beosztás és kiadónál:  
Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A kiadónál kérésre visszavásárolom  
vagy megvásárolom nem vállalkozok.

Hirdetések és hirdetések a  
kiadónálban intézendők.

Egyes szám ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD NOV 25.

### Az ugrai választás.

Tisza István gróf miniszterelnök megkapta mandátumát; családi fészke, az ugrai kerület ma 445 szótöbbséggel képviselőjévé választotta.

Konstatáljuk, hogy Tisza István gróf ma száz szavazattal többet kapott, mint két évvel ezelőtt. Ha azonban ezt a körülményt arra magyarázná valaki, hogy ma mennyivel népszerűbb Tisza István gróf személye vagy politikája a kerületben, kötelességünk azt is konstatálni, hogy e mandátum biztonosságára annyi katona és csendőr vigyázott, mint a mennyi választója volt a nemes grófnak.

És ha ezt a rendszert az általános választásnál is beakarja hozni a miniszterelnök, akkor a felemelt ujoncz-jutalék sem lesz elég a mandátumok biztosítására.

Mióta az obstrukció tart, mindig azt hangoztatja a kormányelnök az obstrukció ellenében, hogy adjanak alkalmat a nemzeti akarat szabad megnyilatkozására.

Mi elítéltük az obstrukciót, mikor az Széll ellen irányult, elítéltük — pedig nem volt népszerű dolog — mikor Khuen-Héderváry ellen fordult és elítéljük ma, mikor Tisza István gróf kormánya ellen folytatják azt.

De ha ilyen példákat lát az ellenzék a nemzeti akarat szabad megnyilatkozása-

sára, mint a melyet nyújtottak tegnap Szatmárt és ma Ugrán, akkor, bevalljuk, nem csodálkozunk rajta, ha nincs kedve az ellenzéknek alkalmat nyújtani a nemzeti akaratnak erre a szabad nyilatkozására.

Nem akarnók feltételezni és nem szeretnők hinni, hogy ez a két választás az új rendszer inaugurálása lenne. Inkább azt hisszük, hogy csak ijesztőül voltak szánva és intésül, hogy ha az obstrukció tovább tart, feloszlatja a kormány a parlamentet. Szombaton már ugyanis kijelentette Tisza, hogy az ő törvényt magyarázata szerint ex-lexben is felosztható a parlament.

Jó lesz meggondolni a dolgot, nehogy erre kerüljön a sor — — —

\* \* \*

A szenzációs választás lefolyásáról, melyet országos érdeklődés kísér, saját küldött tudósítónk telefonjelentései alapján a következőket közöljük:

#### A választás előtt.

Az egész ország élénk érdeklődéssel nézett az ugrai választás elé, ahol tudvalevőleg már hetek óta készült a szabadelpvűpárt és a függetlenségi 48-as párt a mérkőzésre.

Ugrán nincsen alkalmas helyiség a választási célokra s így a mezőn építettek hatalmas deszkasíratokat s ezek egyikében a szavazatszedő küldöttségek működtek, míg a másik kettő a szavazók részére állított fel.

Nagyon megragasztotta a közlekedést a sár és a pocolyás ut.

Ugy a község utcái, mint a választási helyiség körül levő mező erősen meg volt rakva katonasággal, akik teljesen elzárták a két párt között az utat. Míg a szavazók csak gyéren mutatkoztak a választás színhelyén, úgy nézett ki a nagy mezőség, mint egy nagy gyakorlat terület. A kakastollas kalap összevegyült a szuronyerdővel. Az utakon pedig a buszárság járt le és fel.

A Tisza-párt táborhelyén már korán reggel sűrűnek-forognak a vármegye minden részéből ide rendelt főtisztviselők és szolgabírók, továbbá a Budapestről lejutott orsz. képviselők: *Kubinyi Géza, Feilitzsch Artur, Kristóffy József, Telegdy József, Kiss Ernő, Domahidy Elemér, Sulyovszky Dezső, Wolfner Tivadar, Szombati György, Papp Géza, Gajári Géza, Lónyay Géza; Nagyváradról Markovits Antal, Bölöny József, Lovassy Ferencz, Orley Kálmán, dr. Márkus László, Szunyogh Lóránd, Des Echerolles-Kruspér Sándor, Korda Andor, Schvarcz Ferencz, Dési Géza, Gábel Jakab, Ullmann Sándor stb.*

A függetlenségi párt részéről *Lengyel Géza, Sturmman, Gabányi Miklós, Kubik Béla és Bakó József* orsz. képviselők lelkesítették a dr. Stocker József pártjáról érkező választókat.

Dr. Wallner Odön választási elnök utasításokat adott a katonaságnak és csendőrségnek.

#### A választók érkezése.

Már 7 óra előtt hosszú kocsisorban érkeztek a választók, zajos dalolással, lobogókkal. Különösen nagy lelkesedéssel érkeztek a komádiak, nagyharsányiak, a Kossuth-nótát énekelve.

### A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

#### A lazac.

Melodráma öt felvonásban, írta: Trebla.

*Gargouillot* ur, az étterem tulajdonosa.

*Maxime*, pinczér.

*Egy ifju férj.*

*Pinczérék.*

#### I. felvonás.

Reggel 7 óra. — *Gargouillot* ur, aki éppen a vasárnapra érkezett, maga köré gyűjti a pinczéreket.

*Gargouillot*: Barátaim, ma vasárnap van; sok lesz a vendég és sok a borral. Ajánlom tehát a figyelmükbe a következőket, amelyek minden üzlet sarkalatos lényegei: gyorsaság, udvariasság, élelmesség, szeretetreméltó módor és izlés. Tudomásukra hozom, hogy ma reggel pompás lazacot vásároltam, amelyet kitűnő zöld sauce-szal — „Saumon à la Marie Antoinette” — fog a főszakács ur elkészíteni. Számítok tehát önökre, barátaim, hogy pusztán fogják ezt a remeket, amely különben

önmagát ajánlja. Estére egyetlen szeletkének sem szabad megmaradnia! Jól megértettek engem?

*A pinczérék*: Igen, főnök ur.

*Gargouillot*: Ezt akartam tudniukra adni. Oszoljanak!

#### II. felvonás.

Délután két óra. — Az utolsó vendég is eltávozott.

*Gargouillot* (a pinczérékhez): Ezer millió bomba, kartács, Eiffeltorony Notre Dame! . . . Hülyék! . . . Hát egyetlen adagot sem tudtok eladni az én pompás lazacomból? (Rémes csönd.) De hátra van még az ebéd: remélem, követelem, hogy az utolsó morzsáig megessétek a vendégekkel a halamat!

#### III. felvonás.

Este 10 óra: — Az utolsó vendég is eltávozott.

*Gargouillot* (dühötől tajtékozva, rettenetes szemforgatással, ordító hangon): Hájfejűek! ludtalpuak! csigák! állatok! skorpiók! . . . Egyetlen adag lazac sem kelt el! . . . Ha ho nap

este egy szilánk marad belőle, valamennyiteket kiruglak az ajtón!

#### IV. felvonás.

Egy héttel később.

*Gargouillot* (rödegen, hidegen, kevélyen maga köré gyűjti a pinczéreket): Epen most néztem meg a lazacot. Tökéletesen zöld már a penész-től. Szerencsére azonban a sauce is zöld . . . Ma vasárnap van. Ha meg nem etetik a vendégekkel, holnap a személyzetnek az lesz az ebédje. Elmehetnek!

#### V. felvonás.

Másnap.

*Maxime*: Főnök ur, kérem . . .

*Gargouillot*: Mit akar?

*Maxime*: Bátorodom a főnök urnak tudomására adni, hogy tegnap sikerült a lazac farkát eladnom. Egy idősebb hölgy költötte el, aki azzal a társasággal a külön szobában ebédelt. Azt hiszem, nászlakoma volt . . .

*Gargouillot*: Helyes, *Maxime*; úgy látom, ön az egyetlen ügyes ember az egész vendéglőben. Jutalmul holnap kimenője lesz.

Telefon 143.

**Friedländer Herman**

Nagyvárad, Kolozsvári-utca, Templom-tér.

Telefon 143.

Legujabb divatu uri  
és leány kalap formák,

posztó, nemez és bieberből diszitve is a

legolcsóbban kaphatók a kalapgyárban.

Kalapok ujjá alakítása olcsón eszközöltetik

Csakhamar hirt terjedt, hogy több községben megdobálták a kormánypárti választókat.

Mindkét párt nagy erőfeszítést tett, hogy az érkező választókat a saját pártjába igyekezék terelni a katonaság és csendőrség. Nagy-Harsány közelében már majdnem kitört az összehúzó, a csendőrség azonban elejét vette a bajnak.

Reggel 8 óra körül vonultak fel a geszti, ugrai, mezőgyámi, nagyharsányi és komádi választók, ez utóbbiak mintegy 60 kocsival, a Stocker lobogója alatt. A függetlenségi párt táborra hatalmasan megnőtt ezzel a felvonulással. A függetlenségi párti képviselők lekesítették a választókat.

#### A jelölés.

A katonai kordon mindkét oldalán óriási táborra nőtt választók a legnagyobb rendben készültek a szavazáshoz. A kortések számon tartották embereiket s községenként csoportosították.

Ezalatt a választási helyiségben megtörtént a jelölés. A szabadelvűpártiak gróf *Tisza Istvánt* jelölték, míg a függetlenségi párthoz tartozók dr. *Stocker Józsefet* jelentették be a 48-as függetlenségi párt jelöltjéül.

A szociálisták szintén jelölték *Erl Ferenczet*.

A bejelentések megvizsgálásánál azonban kitűnt, hogy az *Erl Ferencz* jelölését aláírók közül csak kilencz bir választói joggal, a tizediknek azonban nincsen szavazati joga s így *Wallner Ödön* elnök a jelölést nem fogadta el.

Egy fél óra múlva keritettek egy választó, aki aláírta az *Erl Ferencz* jelölését, de az elnök, mint elkésett, a jelölést visszautasította.

Igy csak két jelölt maradt.

#### A szavazás megkezdése.

Kilencz óra előtt kevéssel megalakították a szavazatszedő küldöttséget.

A választási helyiséget teljesen elzárták katonai kordonnal és csupán a küldöttségi tagok maradtak benn a bódében. Az elnök senki-

E pillanatban elegáns, fiatal ur lép az étterembe s egyenesen *Gargouillot* ur felé indul.

— Méltóztatik parancsolni?

*Az ifju ur:* Én az az ur vagyok, aki tegnap önnél ebédelt a különszobában nagyobb társasággal, köztük egy idősebb hölgy . . .

*Gargouillot:* Itt felejtett talán valamit az ur?

*Az ifju ur:* Nem. Azt a pinczért szeretném látni, aki kiszolgált.

*Gargouillot:* Azonnal ide hívom. (Kiált:) *Maxime!*

*Maxime:* Bumm!

*Az ifju ur:* On szolgálta fel azt a lazacot azzal a zöld sauce-szal?

*Maxime* (roskadozni érzi a térdeit): Igenis . . . én voltam . . . de . . .

*Az ifju ur:* Mennyi borralalót adtam önnök?

*Maxime:* Egy aranyat, uram.

*Az ifju ur:* Akkor hát fogja, itt egy második.

*Maxime:* (teljesen megzavarodik a boldog meglepetéstől): Köszönöm, uram! nagyon kegyes! . . . Tehát izlett a lazac?

*Az ifju ur:* Tökéletes méreg volt az a hal: a felét különben már meg is ette a penész.

*Maxime és Gargouillot. ???*

*Az ifju ur:* Az anyósom megszőkött tőle ma reggel.

nek sem adott belépőjegyet s így a hírlapírók is könnyekedtek.

Az I. szavazatszedő küldöttség elnöke dr. *Wallner Ödön*, jegyzője *Nagy Imre*; a II-ik szavazó küldöttség elnöke *Keszthelyi Zoltán*, jegyzője *Szekelyhídi Károly* volt. Bizalmi férfiak: a szabadelvűpárt részéről: *Bölonyi József*, *Orley Kálmán*, *Roxin György* és *Telegdy József*; — a függetlenségi párt részéről *Molnár Akos*, *Birtalan Ferencz*, *Bakó József* és *Kerekes József*.

A szavazást az I. küldöttségnél Ugra község választói; a II. küldöttségnél Geszt választói kezdték meg.

Mindjárt a szavazás megkezdése után a függetlenségi párt több szavazóját az elnök visszautasított, amiről külön jegyzéket vettek fel,

Az első órában 134 szavazatot adtak le és pedig

<i>Tiszára</i>	171
<i>Stockerre</i>	93

szavazatot.

A szavazás gyorsan ment s már 11 órakor

<i>Tisza Istvánnak</i>	257
<i>Stocker Józsefnek</i>	156

szavazata volt.

#### Elzárva a világtól.

Ekkor hozták a hírlapírók azt a meglepő hírt, hogy az Ugrával összekötő telefon és táv-irda sodronyokat mind elvágták s az összeköttetés ezért úgy Nagyváradra, mint a fővárossal teljesen megszakadt.

A hír óriási konsternációt keltett nem annyira a választók között, mint a választásra utazott idegenek és a hírlapírók között. Sokan már rémmeséket terjesztettek, hogy a választásról hazatérő választókat a községekben meg fogják támadni.

A hírlapírók a közeli Szakáll és Nagy-Harsányba hajtottak s onnét adták le tudósításait.

A hatóság közbejöttével azonnal hozzá láttak a 11 helyen elvagdalt sodronyok kijavításához.

#### A függetlenségi párt ingadozik.

Az egyes községek választói gyorsan adták le szavazataikat. A két táborban a legszebb rend uralkodik. Déli 12 órakor a szavazatok állása:

<i>Tisza István</i>	497
<i>Stocker József</i>	235

Ezután jöttek *Méhkerék* község választói, s alig egy-kettő kivételével *Tisza Istvánra* adták szavazatukat. Leszavazott 2 óráig:

<i>Tisza Istvánra</i>	860
<i>Stocker Józsefre</i>	501

Már ekkor biztosra vették *Tisza István* győzelmét, mert még volt több olyan község, amelyiknek zöme a szabadelvű párt jelöltjét támogatta. A függetlenségi párti választók ingadoztak, s igen sokan már eltávoztak a választás színhelyéről. Nagyon lehangolta a függetlenségi pártot, hogy a komádi választók nagy része átpártolt a szabadelvű párthoz s *Tisza Istvánra* adta le szavazatát. Komádi magában mintegy 400 szavazót vitt a küzdelembe s ezek nagyobb részének elpártolása döntötte el a küzdelemet.

Ezután már vontatottabban ment a szavazás. Délután fél 4 óráig leszavazott 1600 választó. Ez így oszlott meg:

<i>Tisza István</i>	1073
<i>Stocker József</i>	527

A déltán folyamán az elvágott távirda és telefon sodronyokat kijavították s ezáltal ismét helyreállott az összeköttetés Ugrával. A fővárossal és Béccsel, valamint Nagyváradra állandó volt az összeköttetés.

#### A záróra kitűzése.

A szavazatok mind gyérek lettek. A függetlenségi párt helyén már igen kevés választó volt.

Dr. *Wallner Ferencz* elnök a zárórát fél 5-re tűzte ki.

Midőn a szavazatok arányáról a szabadelvűpárt értesült, a választók között nagy örömrivalgás tört ki.

#### 445 többség.

A II-ik küldöttségnél 5 óra 10 perczkor zárták be a szavazást, míg az I. küldöttség elnöke 5 óra 25 perczkor befejezettnek jelentette ki a választást s kihirdette az eredményt.

E szerint leadtak 1791 szavazatot s ebből kapott

<i>Tisza István</i>	1118,
<i>Stocker József</i>	673

szavazatot s így gr. *Tisza István* 445 szó-  
többséggel megválasztatott.

Az eredmény leverő hatással volt a függetlenségi pártra, míg a szabadelvű párton nagy örömet keltett.

A választás a legszebb rendben ment végbe.

A kirendelt katonaság, amelynek száma mintegy 1200 volt, még tegnap este hazajött Nagyváradra. — Annak idején gr. *Andrássy* ennyi katonával akarta Boszniát okkupálni.

\*

A M. Távirati Iroda a választásról a következő tudósítást adta ki:

Ugráról jelentik a Magyar Távirati Irodának: Már jóval a választás előtt, korán reggel nagy tömegben vonultak a választók a választói helyiség elé. Szabályszerűen jelöltettek: *Tisza István* gróf miniszterelnök szabadelvű, *Stocker József* ügyvéd függetlenségi programmal. *Erl Ferencz* szociálista ajánlását, nem felelvén meg a törvényes kellékeknek (nem elegen ajánlották), az elnök visszautasította. A szociálisták erre az ajánlólevelet a szükséges aláírásokkal kiegészítették s így 1/2 óra után 5 percczel újra az elnök kezébe juttatták, a ki azonban az ajánlólevelet ekkor, mint elkésett már nem fogadta el. A szociálisták erre elhatározták, hogy szavazataikat a függetlenségi jelöltre fogják leadni.

A szavazás 9 órakor kezdődött. A megjelent sorshuzás eredményeképpen a szavazást a *Stocker*-párt kezdte meg. Délután 10 óráig leadtak *Stockerre* 63, *Tiszára* 72 szavazatot. Bizalmi férfiak a szabadelvű párt részéről: *Telegdy József* és *Orley Kálmán*, a függetlenségi párt részéről *Molnár Akos* és *Birtalan Ferencz*. Elnökök a szabadelvű párt részéről *Schvarcz Bertalan* és *Nagy József*. A függetlenségi párt részéről *Bakó József* és *Kerekes József*. A választás eddig a legnagyobb rendben folyik. Semmiféle kísérlet a rend megbontására eddig nem történt.

#### Búcsu Dániel Gábortól.

Tegnap búcsuzott el a képviselőház tisztikara *Dániel Gábortól*, a távozó alelnöktől. A tisztviselők nevében *Andor Gyula* elnöki tanácsos tartott beszédet. *Dániel Gábor* hálásan köszönte meg a tisztviselők megemlékezését s kérte őket, tartsák meg jó emlékezetükben. O mindig nagyon szívesen gondol vissza a velük töltött időre.

## A delegációk összehívása.

A hivatalos lap mai számában ezek a legfelsőbb kéziratok jelentek meg:

### I.

»Kedves Gróf Goluchowski! A közös ügyek tárgyalására a magyar országgyűlés által az 1867. évi XII-ik törvényzikk alapján az 1903. évre kiküldendő, és a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény alapján az 1903. évre megválasztott bizottságot, másolatban mellékelt kézirataimmal *follyó évi december hó 15-ére* Bécsbe egybehívtam és megbízom Ont, hogy az illető előterjesztések megtétele iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1903. évi november hó 21-én.

FERENCZ JOZSEF s. k.

Goluchowski s. k.

### II.

»Kedves Gróf Tisza! A közös ügyek tárgyalására a magyar országgyűlés részéről az 1867. évi XII-ik törvényzikk értelmében az 1903. évre kiküldendő bizottságot, valamint a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény alapján az 1903. évre megválasztott bizottságot, a részükre törvényileg meghatározott teendők elintézése végett, folyó évi december hó 15-ére Bécsbe ezennel egybehívom. Midőn ehhez képest egyttal közös minisztériumaimat alkotmányos elölterjesztéseik megtételére utasítom, megbízom Ont, hogy a magyar országgyűlés bizottságának kiküldése és e bizottság tagjainak egybehívása iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1903. évi november hó 21-én.

FERENCZ JOZSEF s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Hasonló tartalmu kéziratot intézett a király Körber osztrák miniszterelnökhöz is.

## ORSZAGGYÜLES.

### A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 25.

Elnök: Perczel Dezső.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után

Szöcs Pál jegyző: Jelenti, hogy az indítvány és interpellációs könyvben újabb bejegyzés nincsen.

### A szatmári választás.

Benedek János: Napirend előtt kér szót. Egy alkotmányos küzdelemből jön, amely ha annak megfelelően folyt volna le, azzal a tudattal tért volna vissza, hogy legyőzettek, így azonban piruló orzával kell felszólalnia. A szatmári választás elé nagy érdeklődéssel nézett az ország, különösen azért, hogy a mostani viszonyok közt minő magatartást fognak tanusítani az állam közveiben alkalmazottai. Lovász Mártonnal együtt vasárnap délelőtt érkeztek meg Szatmárra és már akkor értesültek arról, hogy a *terrorizálás és vesztegetés* a régi recepte szerint folyik. Erre az impulsust maga a szabadelvűpárt jelöltje adta meg. Mert amidőn ott járt a képviselőjelölt ur, kereskedelmi miniszterként fogadta a küldöttségeket és a törvényszék vezetőjének azt mondta, hogy *nincs meglegedve a törvényszék magatartásával*, illetve hivatali működésével.

Holló Lajos: Hát a törvényszék a kereskedelmi miniszterhez tartozik?

Ugron Gábor: Derék dolog.

Benedek János: Ez természetesen jóakaratu figyelmeztetés volt, hogy jó lesz reám szavazni. Elbeszéli, hogy minő terrorizálást fejtett ki Hugonnay főpán, Papp Géza polgármester és Tapolczy törvényszéki bíró. Vesztegetések is történtek javában, különösen az utolsó félszáz főnyi szavazó azok közül való

volt, akik nem a maguk meggyőződése, de önérdéke folytán adták le szavazataikat. Így lett meg a kereskedelmi miniszter Szatmáron. Nem méltó a mandátuma ő hozzá. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Kubik Béla: Madarat tolláról.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter: Felszólalni kénytelen, mivel személye érintve lett. Nem felel meg a tényeknek, mintha ő a törvényszéki tisztviselőket terrorizálta volna.

Benedek János: Nem is mondtam azt.

Hieronymi Károly: Azt pedig, amit a képviselő ur nekem imputál, nem is mondtam, mert hiszen csak én is ösmerem a bírósági törvényeket és tudom, hogy nekem semmi közöm sincs a törvényszékhez. Ha Papolczy az ő érdekében tett valamit — bár ezt most hallja először — hát az nem mutat egyebet, mint az ő hazafias gondolkodását. Egyébként politikai multja fényes tanujele annak, hogy választásainál soha nem használt semmiféle törvénytelen eszközöket, pedig többször vetette már magát választások alá. (Helyeslés a jobbon.)

Elnök: Következik...

Benedek János: Szót kér.

Felkiáltások jobbról: Mi czimen?

Benedek János: Szavainak félremagyarázásaért. Örömmel veszi a miniszter szavait tudomásul, mert az nem jelent mást, minthogy elítéli szintén az ottani választási visszaéléseket. Fenntartja azokat, amiket mondott. A tegnap szerzett mandátum igenis nem méltó a miniszterhez.

### A miniszterelnök szava.

Tisza István gróf miniszterelnök: A választások elbírálására két fórum van: a *Kuria* és a *bírói bizottság*. Nem helyes eljárás, hogy a választási küzdelem hevében felszedett mendemondákkal tisztességes hivatalnokot pelengére állítsanak. A tisztviselő magatartását illetőleg a törvények taxative felsorolják, mit tehetnek és mit nem a választásoknál. Egyébként megígéri, ha hozzá panasza érkezne, azt a legszigorubb vizsgálat tárgyává fogja tenni. (Helyeslés.)

### Választások.

Elnök: Következik a napirend. A képviselőház egyik alelnökének megválasztása. Elrendeli a névszerinti szavazást.

A szavazás eredménye szerint *Feilitzsch* Arthur bárót 147 szavazattal a képviselőház alelnökének választották meg.

Elnök: Következik a *delegáció* tagjainak megválasztása.

A szavazás lassan történik. A független párt tartózkodik a szavazástól, elvei alapján nem vesz részt abban. Nevük kiáltásánál Kubik Béla és Papp Zoltán harsányan kiáltják: Nem szavazunk! Az öreg Madarász apó tett kivételt csak, ő bedobta szavazatát az urnába.

A szavazás eredménye szerint megválasztattak rendes tagokul: Andrassy Gyula gróf, Andrassy Tivadar gróf, Apponyi Albert gróf, Bekics Gusztáv, Bolgár Ferencz, Dániel Ernő báró, Dániel Gábor, Darányi Igoác, Dedovits György, Dókus Ernő, Falk Miksa, Francisci Henrik, Hadik-Barkóczy Endre gróf, Hegedüs Sándor, Hódossy Imre, Jakabffy Imre, Josipovich Géza, Khuen-Héderváry Károly gróf, Klobusiczky János, Kristóffy József, Kubinyi Géza, Láng Lajos, Miklós Odón, Münnich Aurél, Okolicsányi László, Papp Géza, Rakovszky István, Rosenberg Cynla, Széll Kálmán, Szemere Miklós, Szentiványi Arpád, Szerb György, Teleky Sándor gróf, Tomasics Miklós, Ugron Gábor, Vörös László, Werner Gyula, Wilczek Frigyes gróf, Wlassics Gyula, ifj. Zichy János gróf. Póttagok: Adamovics Béla, Bethlen Balázs gróf, Biró Lajos, Neumann Armin, Nopcsa Elek báró, Pildner Ferencz, Semsey Boldizsár, Szöcs Pál és Telegdy József.

Elnök: Következik a vita folytatása

### az ujonczjavaslatok

felett.

Mukics Simon: Nem fogadja el az ujonczjavaslatokat. (Helyeslés a szélsőbalon.) Az ellenzék küzdelemének eredménye kell legyen. A

nemzet a magyar hadsereghez való jogáról soha le nem mondott. (Ugy van! a szélsőbalon.) Hogy ezt bebizonyítsa, visszamegy a magyar hadsereg egész történetére és századonként ösmereti azt. Közben felolvassa az idevonatkozó törvényeket és intézkedéseket. Egy óra felé Mária Theresia korához érkezik. Itt rendkívül hosszasan időzik, mert a karok és rendek több érdekes törvényeket hoztak a magyar hadsereg érdekében.

Mukics Simon kibeszélte az egész tilóst.

## Az első lépés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 25.

Holnap vagy pénteken fogja *Tisza* indítványát benyújtani, mely a párhuzamos ülések tartását czélozza.

Tegnap óta a hangulat annyiban változott, hogy ma nemcsak a kormánypart, hanem a nemzeti párt is belátja az indítvány szükségét.

Tudósítónk előtt a nemzeti párt több tagja akként nyilatkozott, hogy habár a párhuzamos ülések tartása szigoruan véve a házszabályok megsértését jelenti, de tekintettel az obstrukcióra, a kormány kénytelen ennek elhárítására a megengedett legenyhébb retorzióval élni.

A nemzeti párt összesége, kivéve *Vásárhelyi* László, *Miksa* Imre, *Günther* Antal, *Hammersberg* László és *Sághy* Gyulát, oszttják e nézetet és a mai, *Sághy* Gyula lakásán tartandó konferencián fog ebbeli állásfoglalásuk kifejezést nyerni.

*Sághy* Gyula és *Hammersberg* László ennek következtében a pártból ki fognak lépni.

*Tisza* István ma, midőn értesült a nemzeti párt e tervezett határozatáról, azt mondotta:

— Igen örülök, hogy *Apponyi* Albert belátja a jogos fegyver használatát és esetleges tervbevett kilépésével nehézségeket nem támaszt!

Most már biztos, hogy az indítvány, habár nagyobb vita után, de szenvedelmek nélkül keresztül fog menni.

Az obstrukció leverésére ez lesz az első lépés és ha ez sem használ, úgy nemsokára jön a második lépés. Hogy ez miből fog állani, erre nézve *Tisza* még bizalmasai előtt sem nyilatkozott.

Ezzel szemben *Apponyiék állásfoglalásáról* más forrásból a következőket vesszük:

A képviselőház folyosóján rég rebesgetett titok pattant ki: a volt nemzeti párt tagjai között határozatba ment, hogy az esetben, ha *Tisza* István csakugyan benyújtja a parallel ülésekre vonatkozó indítványát, úgy a párt tagjai csekély kivétellel kilépnek a szabadelvű pártból.

Gróf *Apponyi* Albert állásfoglalása adott közvetlen impulzust a pártszakadásra. Hogy a volt nemzeti párt tagjai régóta foglalkoztak azzal a tervvel, hogy ellenzékre mennek, az közismert dolog. A helyzetet kiélesítették az utolsó idők eseményei is: a kilenczes bizottságban támadt konfliktus, *Apponyi* programjának a megcsonkítása, a miniszteri kombinációkból való teljes kirekesztése. A Ház elnökségéről való lemondás már nyílt manifesztáció volt *Tisza* gróf és a szabadelvű párt ellen. De a szabadelvű

pártból való kiválásra még nem látták elérkezettnek az időt. Apponyi hiúsága sokáig játszott itt a konzerváló szerepet: nem akart legyőzöttnek látszani.

Most aztán, hogy Tisza kifejtette a képviselőházban az ex-lex választásokról a nézetét, majd elhatározott ténynek tekintik, hogy nyílt házszabálysértéssel benyújtja a parallel ülésekre vonatkozó indítványát, a volt nemzeti pártnak megvan az alkalmja is, hogy a hazafiasság görögützének világításában, kellő tüntetéssel vonuljon ki a pártból.

Eddig Apponyi hívei közül tizennégyen határozták el, hogy abban a pillanatban, amikor Tisza megteszi az ismert indítványát, kilépnek a pártból. A kilépők álláspontját a képviselőházban gróf Apponyi fejti ki.

A volt nemzeti párt tagjai közül csak elenyésző kevesen nem hajlandók követni a vezérüket. Hódossy Imre, Sággy Gyula, László Mihály semmiesetre sem lépnek ki a pártból. Hogy közülük akad-e még valaki, aki egész politikai pályafutásának megtagadásával, Tisza István és Apponyi Albert közül az előbbi mellett foglal állást, nem tudjuk.

Ujabb bővebb részleteket távirati rovatunkban közlünk.

## UJDONSAGOK.

### TAJÉKOZTATO.

November 28. Jogásztáncszestély a Zöld'ában.

**Régészeti és történelmi muzeum** (Schlauch-park) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

**Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetésüdjajukat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.**

\* A mentő-intézmény létesítése. Komoly stádiumba lépett a nagyváradai mentő-intézmény az igazgató bizottság tegnapi ülésén, amelyen **Rimler** Károly polgármester elnököt s **Mezey Mihály**, **Gerő Armin**, dr. **Baróthy Akos**, **Stark Gyula**, **Kőszeghy József**, dr. **Grósz Menyhért** és **Szűcs Dezső** jegyző voltak jelen. A bizottságba a tanács részéről **Kőszeghy József** főmérnököt küldte ki, aki az igazgató és felügyelő bizottság elnöke lesz. A polgármester bejelentette, hogy a vöröskereszt-egylet a felszerelések beszerzésére már 5000 koronát befizetett a város pénztárába, tehát mi akadályja sincs, hogy az intézményt létesítsék. **Mezey Mihály** ezután ismertette a már kidolgozott szabályrendeletet és a szolgálati szabályt. A tervezet szerint 1 főőrség lesz a tűzoltó őrtanyán, mozgó őrségek a velencei és olasz tűzoltó különítményeknél, a rendőrségnél és a két vasuti állomás rendőrszobáiban. Megbízta a főorvost és a tűzoltó parancsnokot, hogy tegyenek előterjesztést 1 mentő kocsi, 6 mentő szekrény és 6 hordágy megrendelésére. — A mentési szolgálatot a tiszt orvosok, a gyskorló orvosok közül azok, akik ezt felajánlják és a tűzoltók, rendőrök teljesítik, akiket a főorvos az első segélynyújtásra kitanít. A mentésnél közreműködött rendőrök és tűzoltók 1 személy után 20 fillért kapnak. Az orvosokat felkérlik, hogy ajánlják fel szolgálatukat s támogatás iránt az orvos-

egyletet is megkeresik. — Nagy visszatetszést keltett a bizottságban dr. **Grósz Menyhért** azon kijelentése, hogy követelni fogja, miként a város a mentés körül eljáró orvosoknak díjazást adjon, mert nem lehet mindig a humanizmus jelszavával terheket rakni az orvosokra.

\* Jelenet egy bíróság előtt. Rómából írják a következő esetet: Bettolo admirálisnak a póre tárgyalásán a két ellenfél ügyvédei oly temperamentumosan képviselték a feleiket, hogy valósággal csatajelenet támadt köztük. Bettolo ügyvédje egyszerre éktelen dühbe tört ki, hatalmasat káromkodott és a következő pillanatban felkapta asztaláról a tintatartót és ellenfelének, Comandini képviselő-ügyvédnek a fejéhez vágta! A felháborodás persze óriási volt. Pillanatig a megdöbbenéstől halálos csend lett a teremben, de aztán kitört a háború. A hallgatóság nekiesett Bettolo ügyvédjének s mialatt Comandini az arczán, ruháján szétfröcscent tintát törölgette le magáról, olyan zavarodás volt a teremben, hogy az elnök, aki hiába csezengett, maga is elhagyta a helyét. A tárgyalást természetesen elnapolták.

\* Óvintézkedések a villamos vezetékeknel. A villamos világítás megkezdésével egész sorát kell foganatosítani az óvintézkedéseknek, hogy a közönség megvédessék a szerencsétlenségek-től és kellő felvilágosítást nyerjen a villamos vezetékek veszélyességéről. Az oszlopokra vörös figyelmeztető czédulákat ragasztanak, azonkívül a városi tanács utasította a rendőrséget, hogy a vezetékek érintésének s egyáltalában a villamos lámpák szerkezetének veszélyes voltáról a közönséget a legszélesebb körben világosítsa fel. A közönséghez intézendő figyelmeztetést nyomtatják. — **Belányi Imre**, a villamos műígszatója előterjesztést tett a tanácshoz, hogy a város ne engedje meg az utcaburkolatok felbontását ott, ahol villamos kábelek vannak, mert könnyen a legnagyobb szerencsétlenségek törtélnhetnek. A tanács kimondotta, hogy a jelzett helyeken bárki is csak a tanács előzetes engedélye alapján bonthatja fel a kövezetet.

\* A város mint alapító tag. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete ez évben tartotta értekezletét Nagyváradon. Szőlősgazdáink tömegesen léptek be a hatalmas és fontos célok megvalósítására alakult egyesületbe. Az elnökség most az iránt kereste meg Nagyvárad városát, hogy lépjen be az egyesületbe alapító tagul, 200 koronával. A városi tanács alapszintűleg nem fog elzárkózni a fontos gazdasági célokat szolgáló egyesület kérelme elől.

\* Feljelentés egy osztályorsjáték iroda ellen. Egyik estii lap írja a következőket: Napok óta suttognak már egy fővárosi osztályorsjáték iroda nagy botrányáról. Arról van szó, hogy az iroda által eladott osztályorsjáték negyvenezer koronát nyert s az osztályorsjátéki iroda a nyereleményt vonakodik kifizetni. Az illető iroda, a mely ellen a megkárosított fél részéről már megtörtént a feljelentés, a nagyobbak közül való s több fiókja van a fővárosban. A nyerő sorsjáték, melynek felét egy vidéki ember vásárolta az irodától, az elmult osztályorsjátékon százezer koronát nyert s ebből az illetőre 40.000 kor. esik. A vidéki atyafi az expresszvonaton robogott fel a fővárosba, hogy a szép summát felvegye. Mily nagy lett azonban megdöbbenése, midőn a külföldi, német származású főelárusító kerekben megtagadta a nyerelemény kifizetését — minden elfogadható ok nélkül. A megdöbbenett nyerő a főváros egy elismert képviselő-kriminálisztája útján megtette a följelentést az osztályorsjáték főelárusító ellen s az ügy részleteinek ismerői nagy érdeklődéssel tekintenek a fejlemények elé.

\* Fráter Barna főispánsága. Mint az értesülünk, **Fráter Barna** visszavonult a főispáni megválasztatás elől s azóta illetékes körökben újabb jelölteket emlegetnek. Tegnap Debreczenben egész pozitív formában tartotta magát az a hír, hogy a miniszterelnök választása vagy **Domahidy Elemér** országgyűlési képviselőre vagy **Miskolczy Jenőre** esik.

\* Az utolsó szállás. Kovács Károly 70 éves csavargó koldus tegnapelőtt este az Aradúton levő Szilágyi-féle korcsmában éjjeli szállást kért. Azon a helyen, a hol meghuzódott, másnap reggel holtan lelték. A hullát a bonczházba szállították, a hol a halál okának kiderítése végett felbonczolják.

\* A rendőrség új otthona. A rendőrség tegnap már átköltözött az új városházába és az épületnek a Körözsre néző részét foglalta el, ahol külön bejárat is van.

\* Amugy angolosan. Palovics Ferencz czukrászsegéd és Balázs Antal cipész segéd Hentes-utca 5. sz. a. levő közös lakásába lakásadóójuk Spitzer Regina e hó 23-án egy harmadik lakót is befogadott, aki magát villany-szerelőnek mondotta. A villany-szerelő tegnap reggel, midőn lakótársai hazról távoztak, felnyitotta a szekrényt és abból Palovicsnak egy ezüst óráját lánczccsal és Balásznak egy kabátját és mellényét kilopta. Az eddig ismeretlen egyénnek elfogatása iránt a rendőrség megtette a kellő intézkedéseket. Az illető alacsony termetű, sovány, haja fekete, bajusza szakállia nincs, orra feltűnően nagy. Magyarul törve beszél: kinézése a panaszosok szerint: angolos.

\* Csendőrök brutalitása. Nagy érdeklődést keltett tegnap délután Nagyváradon egy szokatlan menet, amely a városon keresztül vonult be a kir. járásbírószághoz. Egy falusi szekeren összekötözve ült egy fiatal paraszt ember s két honvéd huszár kísérte kivont karddal. Az ugrai választással függ össze a különös menet. **Reikli János** körös-tarjáni fiatal ember az atyját, aki az ugrai választásra ment, elkísérte a falu végéig tegnap reggel. Midőn vissza akart térni a lakására, éppen ott vonultak el a palotai választók. Allítólag a gyermekek meggórálták a palotákat, mire a csendőrök **Reikli János**nak estek s előbb megütélgelték, azután felkísérték a községházához. Itt már várta a megkötözött szegény embert a felesége s midőn látta, hogy a csendőrök hozzák a férjét, ijedtében hozzá futott. A csendőrök azonban az áldott állapotban levő nőt is ütlegelni és lökdödni kezdték. Különösen egy **Köteles** nevű csendőr járt el brutálisan a szegény emberrel és asszonnyal. Az embert pedig megkötözték s két huszár behozta Nagyváradra. A járásbírósnál **Marosi** Endre albíró jegyzőkönyvet vett fel s szabadon bocsátotta a szegény embert, aki feljelentést tesz a brutális csendőrök ellen. Megemlítésre méltó még, hogy a csendőrök tapintatlan eljárása majdnem nagyobb bajt okozott. A köröztarjáni lakosok ugyanis, már akik nem mentek el a választásra és otthon voltak, látván a csendőrök méltatlan eljárását, a községházához gyűltek s a szegény ember szabadon bocsátását követelték. Csak a katonaság megjelenése hártotta el a nagyobb veszedelmet.

\* A halottkém bűne. A sárosmegyei Veresmart kis község lakosait egy mérgezési eset tartja nagy izgalomban pár nap óta. A csendőrséghez ugyanis följelentés érkezett, melyben a levél írója elmondta, hogy a múlt hét elején eltemetett **Piszcák György** nevű odavaló ember nem természetes halállal halt meg, hanem a felesége és **Hanus Antal** községi halottkém megmérgezték. A csendőrség azonnal jelentést tett az esetről a királyi ügyészségnek s ennek következtében másnap már megjelentek a községben a törvényszéki

kiküldöttek és felásták az eltemetett Piszcsák György sírját. A megejtett bonczolás alkalmával csakugyan kiderült, hogy a szerencsétlen embert méreggel pusztították el. A vizsgálat során elsősorban is az elhalt ember feleségét vették vallatás alá, aki azonban konokul tagadott, kiderült mégis, hogy Piszcsáknéknak még a férje életében szerelmi viszonya volt Hanus Antal községi halottkémmelel s ezt a viszonyt folytatták a férj halála után is. Így magyarázható meg, hogy Hanus az elhalt ember halálának okát szívszélhűdésnek írta be a halottkémi jelentésbe. A sok terhelő bizonyíték után, amikor a vizsgálóbíró szembeállította Piszcsáknét Hanussal, az asszony sirva fakadt és bevallotta, hogy ő mérgezte meg az urát Hanus tanácsára s az adott neki mérget is, amit az ura pálinkájába kevert. De kiderült ez alkalommal még az is, hogy Hanus más asszonyoknak is adott már jó pénzért olyan orvosságot, amelylyel férjeiket örökre elnémitették. Eből kifolyólag a vizsgálatot kiterjesztették özvegy Hunka Mihályné, és özvegy Pordány Jánosné ellen is, akiket Piszcsákné és a mérgekeverő halottkémmel együtt letartóztattak és bekísérték őket a törvényszékhez. A nyomozást folytatják.

\* **Névmagyarosítás.** Neumann Lázár nagyváradi lakos vezetéknevét Ujházira magyarosította.

\* **Pénzt vagy életet!** Brünnből írják: Resnick jómódu gyári alkalmazott tegnapelőtt éjjel a korcsmából hazamenet, egy sötét utcán áthaladt. Egyszerre egy álarcos ember toppant elébe és kezét ráemelve rászólt: — Ne mocszanj, állj! . . . Pénzt vagy életet!

Resnick azonban nem ijedt meg, hanem fejbe csapta a megtámadóját, akinek lehullott az álarcza. Ebben a pillanatban előbujt a felhők közül a hold és a dulakodók közé világított. Resnick egyszerre rémülten kiáltott fel: — Uram Istenem! . . . a fiam!

A rabló erre a hangra visszatántorodott, a kezéből kihullott a kés és megdőbbenve mormogta: — Az apám!

Resnick mélyen el volt keseredve, amikor fiát, akit haszontalan löködőknek ismert ugyan, de ilyen elvetemedettnek nem hitt, most utszéli rablóként látott maga előtt. A fiu persze térdre borult és bocsánatát könyörgött, hanem az apa erről hallani sem akart. Megkötözte a bandita-fiu kezét és — a rendőrségre kísérte a saját gyermekét.

Kérdés, mennyit tudnak erről — Brünben? ott, lehetséges, mint legutóbb saját külön tudósítást olvassák — Nagyváradról.

x Olvasóink b. figyelmébe ajánljuk **Sz. Kocsis János** éremmel kitüntetett **férfi-ruha szabót**, ki évtizeden át a helyi piacon és a megye területén nagy kiterjedésű pártfogásnak örvendő jó és olcsó munkája, pontos és előző-kenny kiszolgálása által. Most érkezett meg a legújabb divatu angol, francia és honi szövet a melyekből dús és válogatott raktárt tart.

## IRODALOM.

**A bűnözés világa.** Irta: **Csizmadia** Alajos, a kánonjogi, politikai és jogi tudományok doktora, a kir. magy. természettudományi társulat tagja.

A hol a bűn habitussá válik, ott kezdődik a bűnözés világa s a programmszerű állami reakció szükségessége. A bűnöző character imminens veszedelmet jelent a társadalomra nézve. A bűnözésnek nem szabad elhatalmasodnia, hanem inkább csökkennie kell. Ez a helyes büntető politikának célja.

Mi a kriminalitás, hol a gyökere, melyek kedvező és kedvezőtlen feltételei, orvosszerei stb., e munkában fejtegetem.

Maga a mű két főrésze oszlik. Az első részben ismertetem az iskolákat, különösen a ma uralkodó klaszikus és az ellene küzdő modern természettudományi iskolát. Kimutatom, hogy a pozitívizmusnak semmi helye nincs a büntető jog területén. A determinizmus tartha-

atlan . . . Itt ismertetem az elmebetegségeket és az összes tudományos hipotéziseket, melyek alapján a büntethetőséget tagadni szokták. (Védőügyvédeknek.)

A második részben a bűnözés külső medium) és belső (egyéni) feltételeit ismertetem, és hangoztatom, hogy a helyes büntető politikának a bűnt nemcsak az egyénben, hanem összes feltételeiben meg kell támadnia. Végül a reformtörvényeket és a hazai kriminális politika mizériáit ismertetem. A második rész mindenkit érdekel, akinek a bűnrel és bűnözéssel (hacsak önmagában is) valami dolga akadhat, de különösen azokat, akik a nevelés feladványaival foglalkoznak (papok, tanítók stb.).

A 40—42 ivre (c. 650 lap) terjedő mű árát a tudományos műveknél szokásosnál alacsonyabba szabtam és 10 koronában állapítottam meg (füzve), egész vászonkötés 12 korona, diszkadás 15 korona. Bolti ára (a mű megjelenése után) 12 korona (15 i) lesz. A mű megjelenik f. é. december hó közepe körül. A pénz előleges beküldése mellett portómentes szállítás. (Sac. erga int. suo temp. assign. ad summum: 12.) A tiszta jövedelmet kis helyi commissio ellenőrzése mellett a bűn és bűnözés bárom leghatalmasabb remediumára:  $\frac{1}{3}$  részben templomra,  $\frac{1}{3}$  részben iskolára,  $\frac{1}{3}$  részben alalmazásra fordítom. Pontos címet kérek. Dunaszekcső, 1903. november ha ában. Hazafias tisztelettel. *A szerző.*

**Tanulmány a robbanó anyagokról.** Ily címmel írt igen alapos szakmunkát bölcsészettudori értekezésül Székely Odób, fiatal nagyváradi vegyész mérnök. A robbanó anyagok ma már oly nagy szerepet játszanak a modern életben, hogy nélkülök haladásunkat elképzelni sem tudjuk. Eless szemmel vette észre ezt a jelentőséget Székely Odób s szolgálatot tett vele a szakirodalomnak, mikor ezt választotta bölcsészettudori értekezése témájául. Annál jobb volt a megválasztás, mert hasonló munka magyarul, sőt a legtöbb külföldi nyelven sem jelent meg eddig. A vegyelemzések alapos képzettségre s biztos tudásra vallanak, a munka maga dicséretére válik szerzőjének.

**Köztelek zsebnaptár 1904. évre.** *Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán O. M. G. E. titkárok szerkesztésében* immár 10 dik évfolyama jelent meg a **köztelek zsebnaptárnak.** Tartalma ezuttal is bő és változatos. A naptár állandó tanácsadója óhajt leani a gazdáknak a gyakorlati gazdálkodás terén s igyekszik hozzáférhetővé tenni a gazdasági tudomány minden ágában mutatkozó haladás eredményeit. Az egyes rovatok a leghivatottabb szakírók tollából kerülnek ki. Folyó évben különösen az **állat értékesítése és érvénytermelésre** vonatkozó részében van sok hasznos és új tudnivaló. Külön rovata foglalkozik továbbá az állattenyésztés, a tejgazdaság, a szőlőmiveltés és borászat, a gyümölcsborkészítés, a gazdasági technika és gépészet, az építészet, végül a gazdasági üzlet minden ágával. Részletesen ismerteti a legújabb gazdasági vonatkozású törvényeket és szabályrendeleteket. Kiegészíti a naptárt egy praktikus és minden tekintetben bevált jegyzéknapló. A naptárnak legfőbb célja az, hogy az országban fölös számmal elterjedt idegen s kivált német nyelvű ilyfajta kiadványokat kiszorítsa. Ezt a célt — tekintve a zsebnaptár évről-évre fokozódó népszerűségét — jórészt már sikerült is elérni. Az izlées kiállítású s praktikus berendezésű naptár 3 kor. 50 fillérért bármely könyvkereskedés utján megszerezhető.

**Érdekes könyvtár** címen jelenik meg karácsonyra Szabó Endre szerkesztésében a legújabb, diszes kiállítású könyvalaku szép-irodalmi havi folyóirat, melynek előfizetési ára  $\frac{1}{4}$  évre egy korona, tehát példátlanul olcsó. Az első füzet Mikszáth Kálmán, a kiváló író egyik legszebb, páratlan humorral megírt elbeszélését, »A batyus zsidó leánya«-t fogja tartalmazni. Az Érdekes Könyvtár kiadóhivatala Budapest, VIII., Józsefkörut 65.) gyűjtőivel bárkinek készséggel szolgál, s gyűjtőit állandó tiszteletpéldányon kívül nagy könyvjutalmakban is részesíti.

## NYILTÉR.

**Kedvező alkalom!**

**Mérsékelt olcsó árak!**

**Csakis szolid kiszolgálás!**

**Fémjelzett arany és ezüst órák és ékszerek.**

Nickel és aczél órák.

Fali lógony- és ébresztő órák.

Ezüst és china ezüst evőkészletek.

Ezüst gyermek evőkészletek.

**Mindenféle alkalomra való értékes ajándék tárgyak.**

**Szemüvegek, hev- és légsúlymérők.**

Jól szervezett

**óra- és javítóműhely.**

**Feltétlen jótállás.**

**Szilágyi Géza**<sup>utóda</sup>

műórás,

**Nagyvárad, Szt. László-tér,**  
a Fekete Sas szálloda épületben.

## Wöber-szálloda

étterme és sörcsarnoka

Nagyváradon, Fő-utca, a vasúti indóház mellett.

Tulajdonos: **FÜLÖP ISTVÁN.**

## Előnyös borvétel.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét felhívni arra a körülményre, hogy a szüret alkalmával **nagymennyiségű és jó zamatu borokat** szerezttem be, s most abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb zamatu **borokat**

## literenként 32 krért

mérem ki, **100 litert pedig 16 frtért** (fogyasztási adó nélkül) árusítom.

Ezzel egyetemben pedig felemlitem, hogy éttermemben a n. é. közönség **izletes ételek és tisztán kezelt boraimmal** lesz kiszolgálva.

Amennyiben a szálloda összes szobáit ujonnan rendezem be, ho y ezáltal is minden tekintetben kényelmére szolgáljon a t. utazó közönségnek, egyben azt is jelzem, hogy a **szoba-árakat tetemesen leszállítottam** s a kiszolgálás ugy az étteremben, mint a szállodai szobáknál saját felügyeiletem mellett történik.

Éttermemben naponta egy jól szervezett zenekar szórakoztatja a t. közönséget.

Tisztelettel

**FÜLÖP ISTVÁN**

489.

szállodás és vendéglős.

## SZÍNHÁZ.

## HETI MŰSOR:

**Csütörtök:** San-Toy.  
**Péntek:** Modell, operett.  
**Szombat:** Modell, operett.

**Kurucz Feja Dávid.** Még egy néhány évig műsoron fog maradni Fényes Samu darabja; addig, míg jobbat nem kapunk. Herczeg Ferencz remek Ocskay brigáderosa egyetlen kurucz szindarabnak kevés, mellette halvány bolygóként elbolyong a Kurucz Feja Dávid is terjengőssége, néhol unalmas volta dacára, mert van benne néhány szerep, a mely fölkelte a színész becsvágyát. Kivált Ráskainé képtelenül ördögi szerepe az, a mely művésznői körökben föntartja az érdeklődést Kurucz Feja Dávid iránt. Nálunk ez **László Irénnek** kedvenc szerepe s méltán, mert hatalmas organumát, erőteljesen fejlődő tehetségét itt mutathatja be legjobban. Tegnap is általános tetszést aratott e szerepében. A többi szereplők nagyrészt a tavalyiak; kiválóbbak Szarvassi, E. Kovács Mariska, Tóth Elek, Berlányi Vanda, Keszler, Szőke és Szatmáry.

**San-Toy.** Ez a szép zenéjű, mulattató operett kerül ma előadásra a Szigligeti színházban a fő női szerepekben **Haller Irmával** és **Parlaghy Kornéliával.** A többi szerep **T. Pogány Janká, Agnelly, Benkő, Horváth, Békefy, Szathmáry, Bérzi** kezében van.

**Czigányverseny.** A „Dankó szobor” javára rendezendő cigányversenyre nagyban folynak az előkészületek s az igazgatóság a nagyobb városok elsőrangú zenekarait mind meghívta Most már a verseny megkezdésének napját is megállapítják, s feledhetetlen estékre van kilátás Váradon a közeli napokban. E helyütt tudatja az igazgatóság a t. érdekelte felekkel, hogy ma d. u. 5 órakor a színház igazgatói irodájában lesz a zsuri alakuló ülése.

**Modell.** Souppé Ferencz gyönyörű zenéjű, de kikapós szövegű operettje lesz e hét kiváló eseménye. Szathmáry rendező teljes ambícióval dolgozik. A fő női szerepet felváltva fogják játszani **Ruzsinszky** és **Parlaghy.** Az operett premierje az eddigi megállapodás szerint pénteken lesz.

## Szigligeti-Színház.

Jegyszám 56. Bérletszám 55. (páratlan.)

Ma, csütörtökön 1903. november 26-án:

## San-Toy.

Operette.

**HELYARAK:** Nagypáholy 14 koron. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10 től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, pénteken november 26-án

## Modelln.

Operette.

## REGÉNY CSARNOK.

## A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

5.

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Irtá: Max Pémberton.

Szóval ijesztő, komor vidék volt s én aggodva tündöttem azon, vajjon nem hiányzott-e Edmond Czerny agyának gépezetéből egy kerék, hogy ily szörnyű helyet választott.

— Világos, hogy kedveli a borzalmas vidéket, — gondoltam magamban; — csak az kérdés, hogy tetszik-e ez miss Ruthnek is, a ki mindig a városok zaját és a vídám, derült életet szerette? . . .

Ezt kellett megtudnom, mihelyt partot értünk.

Rövid negyed óra múlva csónakunk alja surlotta a fehér homokot s én meg Dolly azon-nal kiugrottunk. Az öbölnek alig volt partja; valami husz lépésnyi keskeny homok-szalag választotta el a tengert a roppant magas, meredek sziklafaltól, mely körülfogta a kis parthajlást és az iv két végén ismét beszökölt a tengerbe, több száz lábnyira.

E félkörnek csak egyfelé volt nyitott útja: a tenger felé; többi oldalain minden utat elzártak a magas falak. De, alig husz lépésnyire onnan, ahol csónakunk partot ért, vastag tölgyfából összerótt létrát pillantottam meg, mely több darabból egymásba toldva és a szikla-falhoz kötözve, szögözve, a tetőre vezetett és lehetett vagy húsz öl hosszú.

A létra felé közeledve lányomakat láttam meg a homokban; valakinek tehát ma reggel kellett itt járnia, mert a homok nedves volt; tehát ha az, akinek a lányomait láttam, nem a dagály után járt volna erre, a víz elmosta volna lányomait, midőn dagálykor a tenger előnti a partot, Ha pedig ma reggel valaki erre járt, én is fölmehetek azon az uton, a melyen ő lejtött.

— Gyere, Dolly! — szóltam a kadéthoz — Ti többiek, maradjatok itt; de ha egy óra múlva nem jönnek vissza, baza mehetnek a hajóra ebédelni. Csak azután négy óra tájban megint itt legyetek, mert napszállat előtt magam is a hajón akarok lenni.

Harry Doe katonásan köszöntött s kihajtván a csónakot az öbölbe, vagy husz lépésnyire a parttól ledobatta a vasmacskát. Dolly meg én fölszaladtunk a létrán, mely recsegett-ropogott alattunk; de midőn fölértünk, megint csak ott voltunk, ahol előbb.

A csónak mélyen alattunk himbálózott a vizen s olyan kicsiny volt, mint a gyerek-játékszer; a sziklatetőről ahol álltunk, semmit se láthattunk a szigettől, mert sűrű erdő fogta el a kilátást. Járt ösvény kanyargott a szikláról le az erdő felé, melynek levelei kísértetiesen sutogtak a szélben; valami fojtó, nehéz köd áradt felénk belőle, s a néma, halálos csönd, mely körülfogott bennünket, sehogy se tetszett nekem.

— Dolly, — mondtam a kadétnak; — ha már itt vagyunk, talán tovább is mehetnénk . . . Ez az ösvény alighanem lakott helyre vezet; legjobb hát, arra megyünk, amerre visz.

Egyenesen neki vágtam az erdőnek, rá se hederítve a Dolly fecsegésére, aki kátszer-háromszor is mondta, hogy embereket látott . . . Hol lett volna itt ember? . . . Az erdő oly sűrű volt, hogy szinte át se bocsátotta a nap sugarait, helylyel-közzel nagy pocsolyák — vagy tavak? — látszottak az ösvény két oldalán s kégy-öt vizesés mellett is elmentünk, ami nagyon szép lehetett, de csak annak, kinek egyéb gondja se volt, minthogy az őstermészet szépségeiben gyönyörködjék . . .

— No már pedig jól láttam, — ismételte makacsul, mikor végre feleltem neki, hogy csak a szeme káprázott.

— Dehogyan látta, Dolly! Csak gondolja, hogy látta. Meglehet, hogy izgatott és azért hiszi, hogy lát valamit . . . Pedig talán csak nem fél? . . .

(Folyt. köv.)

## Apponyi kilépése a pártból.

Budapest, nov. 25. (Saj. tud. táv.) A szabadelvűpárt ma este népes értekezletet tartott; a képviselők zsufolásig megtöltötték a klubhelyiségeket. Mikor **Tisza István** gróf a terembe lépett, az ugrai választásról már értesült képviselők zajosan megéljenztek. Báró **Podmaniczky** Frigyes megnyitotta az ülést s előterjesztette az indítványt, hogy a képviselőházban parallel ülések tartassanak és pedig délelőtt 10 órától 3 és dél után 5 órától 9 óráig.

Gr. **Tisza István** miniszterelnök kifejtette, hogy a parallel ülések szükségese az állami szükségletek mielőbbi kielégíthetése miatt, mert a kisebbség megbénítja az állam gépezetének helyes működését; ez már nem alkotmányos eljárás, hanem egy töredéknek a politikai anarchiája, megakadályozása a parlament üdvös munkálkodásának.

Gr. **Apponyi Albert** sajnálattal bár, de nem csatlakozik a gróf **Tisza** indítványához, mert a házszabályokkal ellenkezik s nem felel meg azok intencziójának. Emlékezteti Tiszát, hogy Széll alatt is felmerült a parallel ülések kérdése, de éppen ezen okból elmaradt az. Két évig kezelte a házszabályokat s hiszi, hogy azok intenczióját teljesen érti. Eppen mivel átérzi a házszabályokat, nem járulhat hozzá a parallel ülésekre vonatkozó indítványhoz. — Kívánja, hogy a parallel ülések kérdése mint önálló indítvány szerepeljen, hogy napirendre tűzhessék.

Gr. **Tisza István** újból hangsúlyozza a parallel ülések szükségét, hogy a kisebbség makacs ellenállása megtörhető legyen.

**Szentiványi Arpád** nem hiszi, hogy az indítvány nagyobb eredményt hozna. Ohajtja, hogy azt ne mondják ki pártkérdésnek.

**Apponyi Albert** ismételtén ragaszkodik előbbi szavaihoz. Egyenesen felteszi a kérdést, hogy az indítvány pártkérdés lesz-e?

Gr. **Tisza István** mereven kijelenti, hogy igenis, pártkérdés lesz az indítvány.

**B. Podmaniczky** Frigyes elnök nyomban enuncziálja a felszólalásokat, s kimondja, hogy a parallel ülések behozatalára tett indítvány mint pártkérdés kerül a képviselőház elé.

Az indítványt holnap, csütörtökön beterjesztik a képviselőházhoz s pénteken lesz rá a szavazás.

Az értekezlet után gr. **Apponyi Albert** nyomban megírta *kilépését a pártból. Apponyival együtt 34 képviselő kilép a szabadelvű pártból.*

A szabadelvűpárt értekezlete után a Pannóniában népes értekezlet volt, amelyen a néppárti képviselők is jelen voltak.

Gróf **Apponyi Albert** ismertette a szabadelvűpárt értekezletének lefolyását. A parallel ülésekre vonatkozólag **Tisza** által erőszakolt indítványt alkotmányellenesnek, a házszabályok megsértésének s erőszakos politikának mondja.

Az értekezlet elhatározta, hogy bevárják, milyen formában teszi meg **Tisza** az indítványt.

# TAVIRATOK.

## A néppárt értekezlete!

**Budapest, nov. 25.** (Saj. tud. táv.)  
A néppárt **Csernoch** János elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen a **Csernoch** János, b. **Kaas Ivor**, **Meszlényi Gyula** és **Zboray Miklós** tagokból álló küldöttség beszámolt eljárásáról. **Zichy Nándor** a felkérés dacára megmaradt azon elhatározása mellett, hogy a párt elnökségéről lemond. Az értekezlet sajnálattal vette tudomásul **Zichy** távozását. Remélik azonban, hogy a viszonyok változásával úgy gr. **Zichy Nándor**, mint **Rakovszky István** elfoglalják helyeiket újból a párt élén. Az értekezlet foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy **Tiszának** a parallel ülésekre vonatkozó indítványával szemben a néppárt minő álláspontra helyezkedik. **Rakovszky István**, **Buzáth Ferencz**, **Csernoch János**, b. **Kaas Ivor** és **Ernst Sándor** felszólalásai után egyhangulag elhatározták, hogy az indítványt a paktum megszegésének, a házszabályok megsértésének tartják. A párt ezen álláspontját **Rakovszky István** fejti ki a képviselőházban.

## A port-arthuri kikötő.

**Pétevár, nov. 25.** A port-arthuri kereskedelmi kikötőt megnyitották. A helytartó rendelete szerint hajózási és kereskedelmi adót fognak beszédni. Pekingi magánjelentések szerint **Juansikkai** alkirály jelentette a kínai császárnak, hogy készen áll **Mandzsországnak** az oroszoknak háborút üzeni. Ma tábornok pedig készen áll, hogy 18.000 emberrel **Sanghai-Kvangba** bevonulni.

**London, nov. 24.** A Standard jelenti **Tiencinből** tegnapi kelettel: Az oroszok e hó 19-én újból megszállták a **Niucsvangtól** mintegy 30 mérföldnyire északra fekvő **Haicsingot**. (M. T. I.)

## Santo-Domingo kapitulált.

**New-York, nov. 24.** Haiti-fokról érkezett távirat szerint oda **Puerto-Platából** távirati jelentések érkeztek, a melyek szerint **Santo-Domingo** délelőtt kapitulált volna. Hir szerint **Wosey Gill** elnök és a miniszterek megszöktek.

**New-York, nov. 25.** Egy **Santa-Domingói** 23-áról kelt távirat szerint a béketárgyalásokat beszüntették. Az ágyuzás egész éjjel tartott. (M. T. I.)

## A Parsifal new-yorki előadása.

**New-York, november 24.** **Báró Lacombe** visszatáviratolta **Wagner Kozima** asszonynak azt a kérését, hogy tiltsák le a **Parsifal** new-yorki előadását. (M. T. I.)

# KÖZGAZDASÁG.

## Értéktőzsde

	Budapest, nov. 25.
Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

## Határidők.

	Budapest, nov. 25.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

## Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden 1903. nov. 25-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118.50
Magyar koronajárdék	98.40
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyereség-sorsjegyek-kölcsön	210.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	164.—
Oszták járdék papirban	100.10
Oszták járdék papirban	100.40
Oszták járdék aranyban	119.25
Oszták korona	99.75
Oszták államsorsjegyek	156.—
Oszták magyar bank részvény	16.20
Magyar hitelbankrészvény	748.50
Oszták hitelintézet részvény	670.—
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.12
Németbirodalmi márka	289.42
Londoni vista	95.12
20 márkás arany	23.48

A szerkesztésért felelős:

**Dr. VUCSKICS GYULA.**

## Árlejtési hirdetmény.

**Nagy-Várad város részére 1904. évben** szükséges 868.9 km. jég beszállításának biztosítása céljából folyó évi december hó 10. napján délelőtt 10 órakor a városház tanácstermében nyilvános árlejtést tartok.

Ajánlatot szóval vagy írásban köbméterenként egységár felajánlása mellett lehet tenni, mely egységárban a jég termelési, vágási, felrakási, beszállítási, lerakási, bezuzási és beraktározási költségei is bentfoglaltatnak, úgy hogy vállalkozó a teljesen beraktározott jégért a köbméterenkénti egységárnál többet semmiféle czimen nem követelhet a várostól.

Szóbeli ajánlattevők az árlejtési feltételeket annak elismerésével, hogy azokat ismerik, s magukra nézve kötelezőknek elfogadják, az árlejtés megkezdése előtt aláírni kötelesek, zárt ajánlattevők pedig ezen körülményt ajánlatukban kötelesek világosan kitenni.

Bánatpénzül egyszáz korona teendő le, mely összeget szóbeli ajánlattevők az árlejtés megkezdése előtt kötelesek alulírott kezeihez letenni, zárt ajánlattevők pedig az ajánlathoz mellékelni.

Zárt ajánlatok csak a fent kitett határidőig adhatók be.

Az árlejtési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

**Nagy-Várad, 1903. évi november hó 24-én.**

**Komlóssy József,**

j. és g. tanácsnok,  
mint az árverési küldöttség elnöke.

TELEFON 194.

TELEFON 194.

# GYŐRI SÁNDOR

gázerőre berendezett mü- és homoru köszörülő műhelye,

**Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.**

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

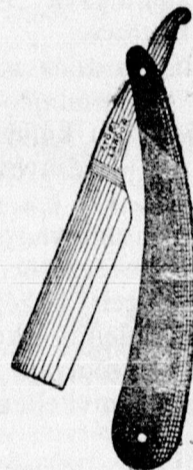
gázerőre berendezett

mü- és homoru köszörülő műhelyemet

a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a legmodernebbül felszereltem.



Minden szakmába vágó munkálatok, u. m. ollók, tyukszemvágók, beretvák és mindennemű kések tűkőrfényesre pallérozása valamint késműves munkák előállítására, a leglelkümmertesebb kidolgozás és árszámitás tekintetében a legolcsóbban állítatik elő.



Tisztelettel kérem a m. t. közönséget a saját érdekében is, hogy óvakodjanak az utczei házaló köszörűsöktől, kik a munkát nevemben szedik össze köszörűtetni s azt továbbítják.

295

Kiváló tisztelettel

**Győri Sándor.**

# A t. gazdaközönség figyelmébe!

Tisztelettel hozzuk tudomásra, hogy hazai

**gácsi pokrócz-gyártmányaink**

egyedüli eladásával Biharvármegye számára

# Spitzer Testvérek

nagyvárad kerkeskedő cég van megbizva.

Midőn a t. gazdaközönség figyelmét e páratlan jó tartósságú hazai pokróczra felhívjuk, figyelmeztetni bátorokodunk, hogy

**a valódi gácsi-pokrócz**

másnál, minf nevezett cégnél Biharvármegyében nem kapható és kérjük rendeléseivel közvetlen a Spitzer-céghez fordulni, ha megbízható, jó tartósságú pokróczokat akar beszerezni.

**Az árak ugyanoly olcsók,** mint budapesti főraktárunkban.

Gács, 1903 november hó.

Tisztelettel:

493.

**Gácsi gyapjuszövet és posztógyár.**

Lópokróczok rendkívül nagy választékban 1 forinttól kezdve.

Magyar gyártmány!

Honi ipar!

**„EMKE” padlófénymaz.**

A közeledő idény alkalmával van szerencsém a t. közönségnek szives figyelmét felhívni saját gyártmányu »EMKE« padló és parkette fénymazamra, mely gyors száradása, szép fénye és tartóssága által az összes eddigi gyártmányokat felülmulja.

Mindenki, aki ezen »EMKE« fénymazakat használja, nemcsak egy honi iparág fejlődését mozditja elő, hanem hazafias és közművelődési célokat is szolgál. A gyárat az »EMKE« rendszeresen ellenőrzi.

„Emke” padló fényezőmaz 1 kgros üvegekben v. dobozokban 2 kor. — fill.

„Emke” parkette fénymaz 1 » 2 » 80 »

„Linoleum” 1 » 1 » 40 »

Szives megbizásait kérve, vagyok

897.

kiváló tisztelettel:

**BERKES BERTALAN.**

Fő-üzlet: Zöldfa-utca. Telefon szám 180.  
Videki telefon összeköttetés.

Fők-üzlet: Fosték különlegességének raktára. Fő-utca.  
„Rázar”-épület. Telefon sz. 393.

4656—1903. évi. szám.

**Pályázati hirdetmény.**

Biharvármegye és Nagyvárad város főispánjának 1903. évi november hó 19-én kelt 836. számú intézvénye alapján az elhalálozás folytán üresedésbe jött *alszámvevői* állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az alszámvevői állás szervezeti szabályrendeletünk 216. §-a értelmében 2000 (kettőezer) korona évi fizetés és 400 (négy száz) korona lakbérilletményvel van javadalmazva és nyugdíj-jogosultsággal egybekötve.

Ezen állás az 1886. évi XXI. t.-cz. 80. §-a értelmében főispán ur által élet-hossziglani kinevezés által töltenek be.

Az alszámvevői állásra az 1883. évi I. t.-cz. 17. §-a minősítés gyanánt a főgimnáziumi vagy főreáltanodai tanulmányok bevezését és érettségi vizsgálatot, vagy ezen közreáltanodákkal egyenrangú kereskedelmi iskola avagy megfelelő katonai tanfolyam bevezését, továbbá az államszámvevíteltani vizsga sikeres letételét írja elő.

Felhivom ennél fogva mindazokat, akik ezen üresedésben levő alszámvevői állást elnyerni óhajtják, miszerint okmányokkal szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket Méltóságos dr. Beöthy László főispán urhoz czimezve Nagyvárad város polgármesteri hivatalához folyó évi *december hó 5-ik napjának d. u 5 órájáig* annyival is inkább nyujtsák be, miután az elkésve érkező pályázati kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Nagyvárad, 1903. évi november hó 24.

**Rimler Károly,**  
polgármester.

**Értesítés.**

Az alulirotnál kapható dr. Bellesheim Alfonz »Szentek élete« (Szentek követése) és Kiest-Szatmár »Családi élet búban és örömben« című hírneves munkák.

Az 1480 oldalra terjedő rendkívüli vaskos két művet két egész vászon diszkötésben néhány napig még csekély készletem tart, **24 korona helyett 6 koronáért** küldeni kész vagyok.

Kecskemét, 1903. nov. hó.

**Kontz János,**  
szerkesztő.

508

Jegyzet: Szétküldés csakis postal utánvétellel.

**Hirdetések felvételnek**

a legjutányosabb árban e lap  
**kiadóhivatalában.**

**Szántó Dezső**

műlakatos műhelyét 497

Szent János-utca 25. sz.

alá helyezte át.

Telefon szám: 491.

Ö cs. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán

A katonai jótékony célokra szánt

**XXII-ik csász. kir. államsorsjáték.**

Ezen Ausztriában egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 19.382 nyere-  
ményt tartalmaz készpénzben 512.880 korona összegben.

**A főnyeremény 200.000 koronára rug.**

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1903. évi december hó 17-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a. továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdékben, adó-, posta-, távirtda és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvők részére ingyen adnak ki.

481

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

**Sz. Kocsis János**

férfi-szabó üzlete,

Nagyvárad, Szent László-tér,

a Sas kávéház mellett.

Nagy raktár valódi angol, francia és honi

**szövetekből,**

melyekből **jutányos áráért** a legszebb, legelegán-  
sabb angol és francia szabás szerinti **uri ruhákkal**  
szolgálhatok.

Tisztelettel

**Sz. Kocsis János,** férfi-szabó.